

Водночас стан законності у сфері правозастосування залежить від якісного рівня розвитку і взаємодії різних факторів як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру.

Ключовим завданням забезпечення законності в сучасній Україні є забезпечення ефективного функціонування інституту відповідальності за порушення законності. У нормотворчо-законодавчій площині це пов'язано з прийняттям цілої низки законодавчих актів, які б сприяли забезпеченню законності й правопорядку шляхом формування запобіжних чинників найбільш небезпечним загрозам законності або створювали умови для плідної реалізації принципів та вимог законності.

Список використаних джерел

1. Білозьоров Є. В., Власенко В. П., Горова О. Б., Завальний А. М., Заяць Н. В. Теорія держави та права : навч. посіб. / за заг. ред. С. Д. Гусарева, О.Д. Тихомирова. К. : НАВС, 2017. 318 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник. Київ : Алерта ; КНТ ; ЦУЛ, 2016. 526 с.
3. Ведерніков Ю. А. Теорія держави і права. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. Справ ; Ліра ЛТД, 2015. 468 с.
4. Зайчук О. В. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2016. 688 с.
5. Гурковський М. П. Законність застосування правових норм у діяльності ОВС. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Львів, 2014. С. 264–274.
6. Актуальні проблеми теорії держави і права : навч. посіб. / за ред. С. М. Тимченко, С. К. Бостан, С. М. Легуша та ін. Київ : КНТ, 2015. 288 с.

Ярошенко Юлія Вікторівна,

ад'юнктка ад'юнктури та докторантури
Національної академії внутрішніх справ

НАВЧАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Корупція – це явище, що існувало впродовж сотен років та продовжує існувати на даний час. Рівень існування корупції, на даний час є лакмусовим папірцем, що проявляє та показує рівень розвитку держави та суспільства. Отже дослідження протидії та

запобігання корупційних діянь є актуальним та важливим питанням наукового дослідження на сьогоднішній день.

Поняття корупція не визначено законодавством України та знаходиться більше в сфері наукового використання. Вітчизняні представники юридичної науки виділяють наступні ознаки корупції:

- корупція є цілісним багаторівневим і багатовимірним соціально-правовим явищем;
- корупція має системний характер;
- корупція здебільшого є латентною, тобто прихованою;
- суб'єктами корупції є державні службовці або службовці комерційних чи інших організацій (в тому числі міжнародних), а за пасивного підкупу – і фізичні особи;
- корупція відбувається у вигляді підкупу (пасивного або активного) або у вигляді систематичного незаконного використання службовцями свого статусу в корисливих цілях;
- метою корупціонерів (суб'єктів корупції) є передусім незаконне отримання матеріальних, інших благ і переваг, в тому числі немайнового характеру. [1. с. 43]

Отже корупцію можна визначити як системне, латентне соціально-правове явище, що здійснюється з метою отримання матеріальних благ або нематеріальних переваг, особами, що володіють державно-владними повноваженнями або розпоряджаються державною, комунальною та іншою неприватною власністю.

Протидію та боротьбу з корупційними діяннями, умовно, можна поділити на два елементи – перший виявлення та притягнення до відповідальності винних осіб, а другий – запобігання та недопущення здійснення корупційних діянь. Перший елемент відноситься до компетенції спеціально створених державних органів, відповідно до їх повноважень і по суті здійснюється вже після вчинення корупційного діяння. Реалізація ж другого елементу здійснюється ширшим колом суб'єктів, що в себе включає як діяльність державних органів, установ так і не державних організацій та окремих осіб та направлена на недопущення діяння, ліквідацію першопричин, профілактичну навчальну та виховну діяльність щодо недопущення вчинення корупційних діянь.

У зв'язку з тим, що корупційні діяння можуть здійснювати виключно особи то можна стверджувати, що на їх поведінку впливає не тільки службова але і до службова

діяльність. Навчання та спеціалізоване навчання у вищих навчальних закладів являється одним з елементів дослужбової діяльності, що прямо та опосередковано може впливати на майбутню діяльність представника державної влади.

Державна політика явище багатогранне та в залежності від обраної методології може мати відмінності у визначенні, проте у зв'язку з ораною темою доцільно використати діяльнісний підхід до її розуміння. Так державна політика – це один із результатів соціальної діяльності, що створений чітко передбаченими в законі державними органами їх представниками та службовцями, спрямована на закріплення стратегічних засад здійснення державної діяльності у різних сферах суспільного життя [2, с. 206].

Вищі навчальні заклади із спеціальними умовами навчання і являються одним з суб'єктів, що реалізують, а не створюють державну політику в межах поставлених завдань. Так, реалізацію державної політики в сфері запобігання корупції в ВНЗ можна поділити на три напрямки.

Перший напрямок – це процес навчання, що проявляється у наданні загальнотеоретичних знань про явища та процеси в державі, а також негативний вплив на них та на саме суспільство від корупційних діянь. До даного напрямку знань можна віднести блок загально-теоретичних та історичних дисциплін.

Другий напрямок – це надання спеціалізованих знань про корупцію, що більше пов'язано з суб'єктно-об'єктним складом діяння відповідальність за вчинення корупційних діянь тощо. Даний блок знань надається галузевими дисциплінами, наприклад адміністративним правом, кримінальним правом.

Третій напрямок можна виділити як поза навчальний вплив на суб'єктів освітнього процесу. Тут можна вказати про діяльність виховних відділів, керівників курсів, командирів груп, а також про позанавчальні заняття, що проводяться на регулярній основі, наукові конференції і круглі столи на дану тематику, щорічні лекції та курси щодо заповнення декларацій та антикорупційної тематики при змінах, що вносяться в законодавство. Як приклад такої діяльності можна вказати:

Навчальні онлайн курси з питань запобігання корупції («Просто про е-декларування», «Конфлікт інтересів: треба знати! Від теорії до практики») [3].

Круглі столи та семінари (Круглий стіл «Роль інституту викривачів у запобіганні та протидії корупції», Тематичний короткостроковий семінар з підвищення кваліфікації із

основних положень Закону України «Про запобігання корупції») [4].

Як підсумок можна сказати, що навчання є одним з провідних елементів державної антикорупційної політики та носить засадничий та світоглядний характер. Реалізації антикорупційної політики в вищих закладах освіти здійснюється всіма суб'єктами навчального та виховного процесу. Правильний вибір комплексу методів впливу може надати можливість зменшити рівень корупції в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Скочиляс-Павлів О. В. Корупція як негативне соціально-правове явище: ознаки та причини. *Право та державне управління*. 2019. № 2. С. 41–46.

2. Тихомиров Д. О. Співвідношення категорій державної діяльності, державного управління та державної політики у правових дослідженнях безпекової проблематики. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 5. С. 201–208.

3. Державна інспекція енергетичного нагляду України. URL: <https://sies.gov.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/informacijno-analitichni-materiali/navchalni-onlajn-kursi-z-pitan-zapobigannya-korupcii>.

4. Національна академія внутрішніх справ. URL: <https://www.naiu.kiev.ua/pravova-prosvita/osnovi-antikorupcijnego-zakonodavstva-ukrayini/osvitno-informacijni-zahodi-na-antikorupciju-tematiku/?Page=6>.